

Doarjja sámi kulturमितosuođjaleapmái - Njuolggadusat 2019

Ohcanvuđot doarjja

Sámegillii

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Karasjok/Karášjohka
Telefon +47 78 47 40 00
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no

Sisdoallu

1.1	<i>Doarjjaortnega mihttomearri ja vuoruheamit</i>	4
1.1.1	Doarjjaortnega mihttomearri	4
1.1.2	Vuoruheamit	4
1.1.3	Ulbmilolahusa eavttut	4
1.2	<i>Ohcama hábmi ja sisdoallu</i>	4
1.2.1	Doarjjaoažžu / Gii/geat sáhttet ohcat	4
1.2.2	Ohcanáigemearri	5
1.2.3	Gáibádusat ohcamii	5
1.2.4	Eavttut ohccái	5
1.3	<i>Meroštallannjuolggadusat ja definišuvnnat</i>	5
1.3.1	<i>Meroštallannjuolggadusat</i>	5
1.3.2	<i>Definišuvnnat</i>	5
1.4	<i>Ohcamiid meannudeapmi</i>	6
1.4.1	Ohcamiid meannudeapmi	6
1.4.2	Mearrádus ja dohkkeheapmi	6
1.4.3	Eavttut doarjjaoažžui	6
1.4.4	Gárvvistanáigemearri	6
1.4.5	Rievdadusat doarjjaeavttuin	7
1.4.6	Máksineavttut	7
1.5	<i>Raporteren</i>	7
1.5.1	Raporteren ulbmilolahusa ektui	7
1.5.2	Raporteren rehketdoallu	7
1.5.3	Čuovvuleapmi ja evalueren	7
1.5.4	Doarjaga ruovttoluotta máksin ja sihkkun	8

1.1 Doarjjaortnega mihttomearri ja vuoruheamit

1.1.1 Doarjjaortnega mihttomearri

- Sámi kulturmuittut dahkkovuvvojit oainnusin, divvojuvvojit ja gaskkustuvvojit resursan sámi servodagaide ja almmolašvuhtii muđui

1.1.2 Vuoruheamit

Sámi kulturmuittosuodjaleami ohcanvuđotdoarjaga vuoruheamit 2019:s:

Vistesuodjalanprošeavttaid oktavuodas:

- Ráhkadit antikváralaš ovddeštanplánaid automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon ja suodjalan veara sámi visttiid várás
- Ovddeštit automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon ja suodjalan veara sámi visttiid, visttit main lea erenoamáš mearkkašupmi sámi báikegottiide vuoruhuvvojit.
- Gaskkusteapmi automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon ja suodjalan veara sámi visttiid oktavuodas.

Registrerema ja duodašteami várás:

- Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturbirrasiid ja kulturmuittuid registreren. Dat guovllut vuoruhuvvojit, mat eai leat nu bures iskkaduvvon sámi kulturmuittuid ektui.
- Čohkket ja duodaštit sámi ávnnaskehtes kulturmuittuid eanadagas.
- Čohkket njálmálaš historjjáid ja muittuid mat čatnasit nuppi máilmmisoahtái ja boaldimii, eváhkkui ja ođđasishuksemii Davvi-Romssas ja Finnmárkkus.

Dikšuma ja láchčima várás:

- Ráhkadit dikšunplána sámi kulturmuittuid ja kulturbirrasiid várás.
- Dikšundoaibmabijut kulturmuittuid ja kulturbirrasiid várás ja daid láchčin vuoruhettiin erenoamážit prošeavttaid Riikaantikvára BARK prográmmas.

1.1.3 Ulbmilolahusa eavttut

- Man ollu ođđa sámi kulturmuittut leat registrerejuvvon, ja soahtemuittut sámi guovlluin mat leat biddjojuvvon Riikaantikvára kulturmuittodihorvuorkái (Askeladden).
- Man ollu álggahuvvon ja čađahuvvon sámi kulturmuittuid ođasmahttin- ja sihkkarastindoaibmabijut.
- Man ollu láchčojuvvon sámi kulturmuittut/kulturbirrasat, ja soahtemuittut sámi guovlluin.

1.2 Ohcama hábmi ja sisdoallu

1.2.1 Doarjjaoažžu / Gii/geat sáhttet ohcat

- Sámi kulturmuittuid ja soahtemuittuid eaiggádat ja geavaheaddjit sámi eanadagas.
- Fitnodagat, ásašusat ja organisašuvnnat main lea gelbbolašvuolta čađahit aktivitehtaid mat leat namuhuvvon čuoggás 1.1.2.
- Fitnodagat, ásašusat ja organisašuvnnat mat ožžot doarjaga, galget leat registrerejuvvon Norgga Ovttatregistarii.

1.2.2 Ohcanáigemearri

- Guovvamánu 15. b.

Ohcamat mat leat sáddejuvvon manjá dán dáhtona eai meannuduvvo.

1.2.3 Gáibádusat ohcamii

- Sámedikki ohcanskovvi galgá geavahuvvot, juogo digitála hámis dahje ferte viežžat Sámedikki neahttasiiddus.
- Doarjja juolluduvvo devdojuvvon ohcanskovi vuodul, vuodustuvvon prošeaktačilgehusa ja daid mildosiid vuodul maid Sámediggi jearrá almmuhusas.
- Ohcan mii ii deavdde eavttuid sáhttit ohcat, hilgojuvvo.
- Sus guhte vuolláičállá doarjjaeavttuid, ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/ásahusajna.

1.2.4 Eavttut ohccái

- Ohcci doaibma galgá dávistit gustovaš lágaide ja njuolggadusaide, dát guoská maiddá vearro-, divat- ja rehketdoalloláhkaaddimii.
- Doaibmabidju masa doarjja ohccojuvvo ii sáhte leat čađahuvvon dahje álggahuvvon ovdalگو Sámediggi lea ožžon ohcama. Erenoamáš ákkaid vuodul sáhtta spiehkastit dán njuolggadusas.
- Ohcci galgá diedihit leago ožžon eará almmolaš doarjaga.
- Buot prošeavttaid mat gusket automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide, galget čađahit olbmot ja/dahje fágabirrasat main lea relevánta gelbbolašvuolta.

1.3 Meroštallannjuolggadusat ja definišuvnnat

1.3.1 Meroštallannjuolggadusat

- ležas bargu/eaktodáhtolaš bargu rehkenastojuvvo máksomeari mielde mearriduvvon gitta 300 ru diibmui.
- ležas bargu/eaktodáhtolaš barggu ovddas prošeavttas ii máksojuvvo, muhto lohkkujuvvo mielde ruhtadeapmái.
- Gaskamearalaš gáibádus priváhta mielde ruhtadeapmái lea 50 %, ja unnimus gáibádus lea 30 % prošeavtta ollislaš goluid ektui. Dán njuolggadusas sáhtta spiehkastit jos leat erenoamáš ákkat dasa. Ákkaid ferte buktit čálalaččat ohcamis.
- Almmolaš doarjja oktiibuot ii sáhte leat badjel 100 % prošeavtta/doaibmabiju rehketdollui fievrriduvvon goluid mielde.

1.3.2 Definišuvnnat

- Definišuvdna automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon kulturmuittuin oidno kulturmuittolága njealját paragrafas.
- Dakkár oktavuodain goas plánejuvvon divvun gáibida sierralobi kulturmuittolága mielde, ferte sierralohpi leat vižžojuvvon ovdal álggaheami.
- Buot divvun galgá dáhpáhuvvat antikváralaš prinsihpaid mielde. Dat mearkkaša earret eará

ahte:

- geavahuvvojit árbevirolaš vuogit ja teknikat
- molsumiin galgá boares ávdnasiid sadjái geavahit vásttolaš ávdnasiid
- geavahuvvojit snihkkárat geain lea máhttu bargat ráfáidahttojuvvon visttiiguin/rusttegiiguin
- fokusis galgá leat molsumiid ja rievdademiid ráddjen

1.4 Ohcamiid meannudeapmi

1.4.1 Ohcamiid meannudeapmi

- Ohcamiid árvoštallamis deattuhuvvo ahte gullá go Sámedikki vuoruhemiide fágalaš sisdoalu, ámmátlašvuoda ja kvalitehta ektui. Earret eará árvoštallojuvvo ahte leago prošeavtta geavahusas vejolaš čađahit.
- Ohcamiid meannudeami oktavuodas sáhtá Sámediggi árvoštallat ohcci/doaimma guhkes áiggi birgenlági, stabilitehta, nanusvuoda ja čađahannávccaid.
- Sámediggi sáhtá viežžat kredihtadieđuid ohcci birra.
- Deattuhuvvo raporteremiid váilun ja gárvvisteami maŋŋoneapmi ovdeš doarjjaáššiin.
- Ohcamat mat eai deavdde ohcaneavttuid hilgojuvvojit.
- Ohcamat meannuduvvojit dadistaga golmma mánu sisa dan rájes go ohcan lea joavdan.
- Sámediggi sáhtá jearrat eanet duodaštusa dahje gohččut čielggadanságastallamii.
- Sámediggi váldá várášumi das ahte prošeavtta ohcansubmi ja viidodat sáhtá muddejuvvot oassin doarjjaruđaid ollislaš rámma árvoštallamis.

1.4.2 Mearrádus ja dohkkeheapmi

- Doarjjaoažžu galgá ovdal go lea gollan 5 vahku doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jos Sámediggi ii oaččo eavttuid dohkkeheami, sihkkujuvvo doarjja duodi eanet dieđitkeahtá.
- Doarjja máksojuvvo easka dalle go eavttut mat leat doarjjareivves leat dohkkehuvvon ja máhcahuvvon ja vuolláičállojuvvon doarjjaoažžu beales. Sus guhte vuolláičállá doarjjaeavttuid, ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/ ásahusa jna.

1.4.3 Eavttut doarjjaoažžui

- Doarjjaoažžu galgá almmuhit ahte Sámediggi lea dorjon doaibmabiju/prošeavtta.
- Maŋŋá doarjjamearrádusa sáhtá leat váldonjuolggadus ahte ii addojuvvo eanet doarjja seamma doaibmabidjui/prošektii.
- Doarjjaoažžus galgá leat dásseárvo- ja máŋggabealatvuoda perspektiiva doaimmastis ja bálvalusainis ja buktagiinnis.

1.4.4 Gárvvistanáigemearmi

- Áigemearmi gárvvisteapmái lea okta jahki, muhto sáhtá addojuvvot maŋimuštá guokte jagi maŋŋá doarjjareivve dáhtona.
- Erenoamáš oktavuodain sáhtá ohcat gárvvistanáigemearmi guhkedeami jagiin. Ohcan galgá leat čálalaš ja ákkastuvvon. Maŋidanáigemearmi galgá ohcat ovdal 01.11.

1.4.5 Rievdadusat doarjjaeavttuin

- Doarjjaoažžu ii sáhte čadáhít mearkkašahhti rievdadusaid guoskevaš prošeavttas dahje doaibmabijus ovdal go lea čálalaččat dieđihan Sámediggái ja ožžon Sámedikki čálalaš dohkkeheami.

1.4.6 Máksineavttut

- 50 % máksjuvvo dalle go prošeakta/doaibmabidju álggahuvvo ja 50 % dalle go mearrádusa eavttut leat ollašuhthuvvon.
- Jos ohcci ovdal lea ožžon doarjaga Sámedikkis ja doarjjaoažžu lea rihkkon doarjjaeavttuid, de sáhtá dat dagahit dan ahte máksimat bissehuvvojit dassážiigo eavttuid rihkkun lea nohkan.

1.5 Raporteren

1.5.1 Raporteren ulbmilolahusa ektui

- Doarjjaoažžu raportere loahpparaporttain, mas válddahuvvo prošeavtta/doaibmabiju johtu.
- Doarjjaoažžu sádde raportta mas oidno movt sii leat oainnusmahtán, divvon ja/dahje gaskkustan sámi kulturmuittuid dahje soahtemuittuid sámi guovlluin.
- Doarjjaoažžu raportere ruđaid geavaheamis masa geavaha Sámedikki raporterenmála.

1.5.2 Raporteren rehketoallu

- Rehketoallu ruđaid geavaheamis galgá čájehit ollislaš goluid ja dietnasa. Dasa gullet prošeavtta/doaibmabiju eará vejolaš doarjagat ja dietnasat. Rehketoallui sáhtá váldit mielde dušše dakkár goluid ja dietnasiid mat njuolga leat čadnojuvvon prošeavtta/doaibmabiju čadaheapmái. Dalle go lea dohkkehuvvon gollomeroštus, galgá rehketoallu leat bardojuvvon nu ahte dan sáhtá buohtastahtit gollomeroštusain. Stuurra spiehkastagaid dohkkehuvvon gollomeroštusa ja rehketoallu gaskka galgá kommenteret.
- Badjel 200 000 ruvdnosaš doarjaga ruhtageavaheami rehketoallu galgá stáhtaaudoriserejuvvon dahje registrerejuvvon revisora duodaštit.
- Doarjjaoažžu gii lea registrerejuvvon momsaregistaris, galgá rehketoallu čájehit goluid ja dietnasiid momssa haga. Dát ii guoska sidjiide geat leat luvvejuvvon momsadivadis dahje ožžot spiehkastit momsadivada rehkenastimis.
- Jos loahpalaš golut prošeavtta/doaibmabiju rehketoallu leat unnit go dat dohkkehuvvon gollomeroštus mii bohtá ovdan mearrádusas, de sáhtá Sámediggi oanidit doarjaga vásttolaččat.

1.5.3 Čuovvuleapmi ja evalueren

- Sámediggi sáhtá dárkkistit geavahuvvojit go ruđat eavttuid mielde, gč. juolludusnjuolggadusaid § 10 nuppi lađđasa ja riikarevišuvdnalága § 12 goalmát lađđasa.
- Sámediggi sáhtá bivdit eanet dieđuid maid ohcci lea geatnegas buktit. Dát guoská dieđuide mat galget geavahuvvot statistihkkii ja eará raporteremii.

1.5.4 Doarjaga ruovttoluotta máksin ja sihkkun

- Prošeavtta gárvvisteami oktavuodas galget geavatkeahes doarjjaruđat máksojuvvot ruovttoluotta Sámediggái.
- Sámediggi gáibida doarjaga ruovttoluotta máksojuvvot jos dat lea máksojuvvon menddo ollu.
- Sámediggi sáhtá geassit doarjjalohpádusa ruovttoluotta dahje gáibidit ahte doarjja máksojuvvo ruovttoluotta jos:
 - Doarjjaoažžu lea rihkkon dieđihangeaskku
 - Doarjja ii geavahuvvo daid eavttuid mielde mat leat mearriduvvon doarjjareivves, lea gáibiduvvon heaittiheapmi, ovddiduvvon reastaluvvangohčus, priváhta dahje almmolaš vealgešiehtadallamat leat rahppojuvvon doarjjaoažžu ektui dahje doarjjaoažžu heaitá máksimis máksámušaidis
 - Doarjjaoažžu lea rihkkon dáid njuolggadusaid mearrádusaid.
- Jos doarjjaoažžu dákkár oktavuodain ii mávsse ruovttoluotta, de sáhtá Sámediggi rievtti bokte gáibidit máksojuvvot dan mii lea buorin. Jos ruđat eai máksojuvvo ruovttoluotta dan áigemeari sisa mii lea biddjojuvvon, de sáhtá gáibidit maŋŋoneami ovddas reanttuid vel lassin, gč. juovlamánu 17. b. 1976 mannosáš lága nr. 100 reanttuid birra maŋŋonnan máksima oktavuodas jna.